

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Pajączek 5 NxG. Ćwiczenia praktyczne

Autor: Radosław Sokół

ISBN: 83-7361-122-3

Format: B5, stron: 124

Pajączek to doskonale znany polskim webmasterom zaawansowany edytor stron WWW. Książka, którą trzymasz w ręku, opisuje jego najnowszą wersję: Pajączek 5 NxG. Program ten pozwala Ci wykonać pracę znacznie szybciej i przyjemniej, niż w klasyczne, tekstowe edytory stron WWW. Jeśli masz stworzyć rozbudowany serwis WWW, Pajączek zaoferuje Ci swoje funkcje zarządzania stronami WWW oraz automatycznego umieszczania całego serwisu na serwerze internetowym. Jako polski produkt, Pajączek jest znakomicie dostosowany do potrzeb polskiego użytkownika; m.in. obsługuje różne standardy kodowania polskich znaków diakrytycznych.

Książka „Pajączek 5 NxG. Ćwiczenia praktyczne” to przewodnik po wszystkich funkcjach edytora. Przy okazji przekazuje on także podstawowe informacje o języku HTML. Jeśli chcesz wygodnie i sprawnie tworzyć strony WWW, książka ta będzie doskonałym przewodnikiem po jednym z najlepszych programów służących do tego celu.

- Dowiesz się jak zainstalować i skonfigurować Pajączka
- Posługując się tym programem stworzysz swoją pierwszą stronę WWW
- Nauczysz się sposobów szybkiego formatowania tekstu i wstawiania odnośników
- Poznasz tajemnice tworzenia tabel
- Wstawisz na stronę grafikę w formatach GIF i JPG
- Nauczysz się zarządzać serwisem WWW jako całością i publikować go w sieci
- Dowiesz się, jakie możliwości oferuje Pajączek 5 NxG w wersji Professional

Spis treści

Rozdział 1. Zaczynamy	7
Czym jest Pajęczek 5 NxG?	7
Instalacja programu Pajęczek 5 NxG Standard	9
Uruchomienie Pajęczka	11
Wstępna konfiguracja programu	12
Zmiana wyglądu głównego okna w czasie pracy programu	14
Rozdział 2. Prosta strona WWW	17
Tworzenie nowej, pustej strony WWW	17
Zapisanie strony WWW na dysku twardym	21
Podgląd strony	22
Zmiana czcionki używanej w polu edycyjnym	24
Zamknięcie okna edycji strony WWW	26
Otwieranie do edycji zapisanej wcześniej strony WWW	27
Nawigacja pomiędzy otwartymi oknami stron WWW	28
Podsumowanie	28
Rozdział 3. Tekst i jego atrybuty	29
Nagłówek strony	29
Zmiana koloru nagłówka strony	30
Zmiana czcionki nagłówka strony	32
Wstawienie poziomej linii	35
Wprowadzanie tekstu	35
Definiowanie klasy stylu i przypisywanie jej akapitowi tekstu	36
Wykorzystywanie już zdefiniowanych klas stylu elementów	38
Usuwanie klasy stylu	39
Usuwanie akapitu tekstu	39
Wyświetlanie fragmentu tekstu czcionką pogrubioną	40
Wyświetlanie fragmentu tekstu kursywą	40
Zmiana sposobu wyrównywania tekstu	41
Zadania dla Ciebie	43
Rozdział 4. Odnośniki	45
Wstawianie odnośnika do strony WWW	45
Zmiana koloru wyświetlania odnośników	47
Definiowanie odnośnika wskazującego na adres pocztowy	48

Definiowanie etykiety.....	50
Tworzenie odnośnika prowadzącego do etykiety.....	50
Usunięcie odnośnika.....	51
Zadania dla Ciebie.....	52
Rozdział 5. Tabele.....	53
Tworzenie tabeli.....	53
Wypełnianie tabeli treścią.....	56
Narzucanie szerokości kolumnom tabeli.....	57
Zmiana obramowania tabeli.....	58
Zmiana sposobu pionowego pozycjonowania zawartości komórki tabeli.....	59
Zmiana koloru tła komórki tabeli.....	60
Łączenie komórek tabeli.....	61
Dodanie wiersza tabeli.....	63
Usunięcie wiersza tabeli.....	64
Usunięcie tabeli.....	64
Zadania dla Ciebie.....	65
Rozdział 6. Obrazy.....	67
Format GIF.....	67
Format JPEG.....	68
Wstawianie obrazu na stronie WWW.....	69
Zmiana rozmiaru obrazu.....	72
Przekształcanie obrazu w odnośnik.....	73
Zamieszczanie miniatur zdjęć.....	74
Zmiana szerokości obramowania i marginesów obrazu.....	75
Wstawianie podpisu zdjęcia.....	76
Oblewanie obrazu tekstem.....	78
Galeria gotowa!.....	80
Zadania dla Ciebie.....	80
Rozdział 7. Serwis WWW.....	81
Tworzenie nowego serwisu WWW.....	81
Zmiana właściwości serwisu.....	83
Przeglądanie statystyk serwisu.....	85
Tworzenie nowej strony WWW w ramach serwisu.....	86
Główna strona serwisu.....	88
Otwieranie do edycji strony należącej do serwisu.....	89
Umieszczanie odnośnika do innej strony serwisu.....	90
Rozdział 8. Zarządzanie serwisem WWW.....	93
Weryfikacja odnośników.....	93
Odnajdywanie martwych odnośników.....	94
Definiowanie zadań do wykonania.....	95
Nawigacja wśród zadań czekających na wykonanie.....	96
Modyfikacja informacji dotyczących zadania.....	97
Usuwanie zadania.....	98
Zamykanie listy zadań oczekujących na wykonanie.....	98

Rozdział 9. Publikowanie serwisu WWW	99
Wyświetlanie panelu obsługi połączeń z serwerami FTP	99
Deklarowanie parametrów serwera	100
Zmiana parametrów serwera	102
Wybór aktywnego serwera	103
Łączenie się z serwerem	103
Zrywanie połączenia z serwerem	104
Aktualizowanie listy plików	104
Usuwanie plików z serwera	105
Umieszczanie plików na serwerze	106
Synchronizowanie serwisu	107
Rozdział 10. Pajązek 5 NxG Professional	113
Numerowanie linii	113
Wyświetlanie linijki w polu podglądu	114
Ograniczanie szerokości pola podglądu	115
Graficzna mapa serwisu	116
Przekształcanie dokumentów w strony WWW	117
Rozdział 11. Zakończenie	123

Rozdział 4.

Odnośniki

Odnośniki jeszcze do niedawna odróżniały strony WWW od wszystkich innych dokumentów elektronicznych. Możliwość deklarowania odnośników do innych dokumentów — niezależnie od ich umiejscowienia w globalnej Sieci — zrewolucjonizowała świat informacji. Czy klikając odnośnik przenoszący Cię z jednego artykułu do drugiego możesz sobie wyobrazić, że kiedyś korzystano z globalnej Sieci komputerowej bez ich pomocy?

Nazywane czasem połączeniami (lub „linkami” — od angielskiego słowa *link*), odnośniki są niesamowicie „silnym” i wygodnym narzędziem. Jednak, co ciekawe, tworzy się je wyjątkowo łatwo, a Pajęczek jeszcze bardziej upraszcza tę czynność.

Wstawianie odnośnika do strony WWW

Adresy internetowe dzielą się na:

- ❖ *bezwzględne* (np. *http://www.netscape.com/*) — podany adres od początku do końca (bezwzględnie) definiuje położenie strony WWW i może być stosowany w takiej samej postaci niezależnie od strony WWW, na której go użyjemy,
- ❖ *względne* (np. *../teksty/opis.html* lub też *nowy.html*) — podany adres definiuje położenie strony WWW wyłącznie **względem aktualnej strony**; użycie go na innej stronie WWW (umieszczonej w innym katalogu tego samego serwera lub na innym serwerze) uniemożliwi odszukanie wskazywanego przez odnośnik dokumentu.

Adresy internetowe często nazywane są też adresami *URL* — od angielskiego *Uniform Resource Locator* (jednolity lokalizator zasobu).

Ćwiczenie 4.1.

Aby przekształcić fragment tekstu w odnośnik:

1. Zaznacz (za pomocą myszy lub klawiatury) fragment tekstu, który chcesz przekształcić w odnośnik:

Staraj się unikać definiowania jako odnośników sformułowań typu „kliknij tutaj”.

2. Kliknij przycisk znajdujący się na pasku narzędzi umieszczonym zaraz pod głównym menu programu (*Odsyłacze, tekst i formatowanie*) lub wybierz pozycję *Narzędzia tworzenia znaczników* z menu *Narzędzia* i wskaż w menu podrzędnym pozycję *Edytor odsyłaczy*. Na ekranie pojawi się okno dialogowe *Wstawianie odnośnika* (rysunek 4.1).

Rysunek 4.1.

Okno dialogowe
Wstawianie
odnośnika upraszcza
proces definiowania
odnośników do stron
WWW oraz adresów
pocztowych

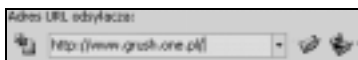

Szybszą metodą przekształcenia zaznaczonego tekstu w odnośnik jest skorzystanie z kombinacji klawiszy *Ctrl+Shift+A*.

Do wad Pajęczka należy zaliczyć brak jednolitego nazewnictwa. W jednym okienku dialogowym mogą pojawić się obok siebie terminy „odnośnik” oraz „odsylacz”, dotyczące tego samego elementu.

3. W polu *Adres URL odsyłacza* wpisz adres strony docelowej:

Gdybyś chciał nadać odnośnikowi specjalny wygląd, kliknij przycisk , aby wywołać okno dialogowe *Styl dla znacznika*, umożliwiające określenie stylu odnośnika.

4. Kliknij przycisk *OK*, aby zaakceptować wprowadzone zmiany i zamknąć okno dialogowe. Oto zmodyfikowany fragment kodu strony:

```
<p class="zwyklytekst">Serdecznie zapraszam również na
<a href="http://www.grush.one.pl/">inną moją stronę WWW</a>.</p>
```

5. Przejdź do trybu podglądu, aby ocenić efekt pracy (rysunek 4.2).

Rysunek 4.2.

Oto odnośnik najwyższej klasy! Zastrzeżenia można mieć jedynie do jego ciemnego koloru — jest prawie niewidoczny

Zmiana koloru wyświetlania odnośników

Zmiana koloru każdego odnośnika z osobna byłaby szalenie niewygodna. Oczywiście istnieje rozwiązanie w postaci klas stylu elementu, jednak nie usuwa to innego problemu — przecież przeglądarki innym kolorem wyświetlają połączenia do stron już odwiedzonych, innym zaś do tych, których jeszcze nie oglądałeś. Mechanizm definiowania stylu elementów przewiduje na szczęście metodę rozróżnienia tych dwóch stanów odnośnika.

Ćwiczenie 4.2.

Aby określić kolor odnośników do stron nowych oraz odwiedzonych:

1. Odszukaj w treści strony obszar definicji klas stylu elementów (obszar `<STYLE>`). Jeśli dokładnie wykonywałeś wszystkie ćwiczenia podane w poprzednich rozdziałach, powinien on wyglądać mniej więcej tak:

```
<STYLE TYPE="text/css">
<!--
.zwyklytekst {
color: #FFFFFF;
font-family: Arial,serif;
font-size: 11pt;
}
-->
</STYLE>
```


Jeśli w kodzie Twojej strony nie istnieje obszar `<STYLE>`, możesz go stworzyć samodzielnie — wystarczy wstawić w obszarze `<HEAD>` następujący fragment kodu:

```
<STYLE TYPE="text/css">
<!--
-->
</STYLE>
```

2. Dopisz w obszarze `<STYLE>` (na przykład w następnej linii po znaczniku `<!-->`) poniższy fragment kodu:

```
A {
color: #33FF00;
}
A.visited {
color: #CC9900;
}
```

Cała definicja klas stylu powinna wyglądać po takiej modyfikacji na przykład tak:

```
<STYLE TYPE="text/css">
<!--
A {
color: #33FF00;
}
A.visited {
color: #CC9900;
}
.zwyklytekst {
color: #FFFFFF;
font-family: Arial,serif;
font-size: 11pt;
}
-->
</STYLE>
```

Pierwszy wpis (A) opisuje wygląd wszystkich odnośników prowadzących do jeszcze nieodwiedzonych stron, drugi zaś (A.visited) do stron, które czytelnik Twojej strony WWW niedawno odwiedził. Ponieważ odnośniki mogą znajdować się w obszarach tekstu zapisanego różnymi krojami i rozmiarami pisma, nie wolno określać żadnego atrybutu odnośnika poza samym jego kolorem.

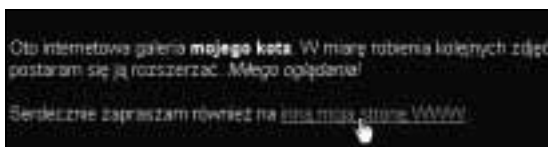

Jeśli widok kodów kolorów (takich jak #33FF00) nic Ci nie mówi, zamiast ich wpisywania wybierz pozycję *Paleta kolorów* z menu *Wyświetl*. Za pomocą dwukrotnych kliknięć myszy na prostokątach z próbkami kolorów wstawisz odpowiadające kolorom kody bezpośrednio do kodu strony.

3. Przełącz program w tryb podglądu, aby sprawdzić efekt zmian (rysunek 4.3).

Rysunek 4.3.

Tym razem odnośnik przybrał dobre widoczny, kontrastowy kolor

Definiowanie odnośnika wskazującego na adres pocztowy

Najprawdopodobniej nieraz widziałeś na stronach WWW odnośniki, których kliknięcie automatycznie otwierało okno Twojego programu pocztowego z nową, automatycznie zaadresowaną wiadomością. Wbrew pozorom przygotowanie takiego odnośnika nie jest ani trochę trudniejsze od zdefiniowania zwykłego odnośnika.

Ćwiczenie 4.3.

Aby zdefiniować odnośnik wskazujący adres pocztowy (e-mail):

1. Zaznacz fragment tekstu, który ma zostać przekształcony w odnośnik:


```
<p class="zwyklytekst">Zapraszam do korespondencji.

```

2. Wywołaj okno dialogowe *Wstawianie odnośnika* w sposób podany w ćwiczeniu 4.1.
3. Kliknij pasek *Odsyłacz do adresu email*, aby przełączyć okno *Wstawianie odnośnika* w tryb definiowania odnośnika wskazującego adres pocztowy (rysunek 4.4).

Rysunek 4.4.
Okno dialogowe
Wstawianie odnośnika
po aktywowaniu
trybu definiowania
odnośnika
wskazującego
adres pocztowy

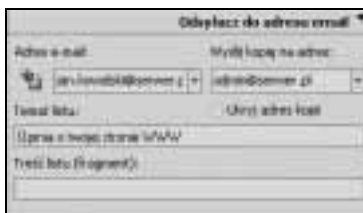

4. W polu *Adres e-mail* wpisz adres pocztowy, pod który ma być wysłana po kliknięciu wiadomość pocztowa.
5. W polu *Wyślij kopię na adres* możesz podać drugi adres pocztowy. Zostanie pod ten adres wysłana kopia listu.
6. Jeśli wiadomość pocztowa ma mieć automatycznie nadany temat, wprowadź go w polu *Temat listu*.

Pole *Treść listu (fragment)* umożliwia Ci wprowadzenie domyślnej treści wiadomości pocztowej tworzonej po kliknięciu odnośnika. Opcja ta jest wyjątkowo rzadko stosowana, może Ci się jednak przydać.

7. Kliknij przycisk *OK*, aby zaakceptować zmiany. Oto zawartość pól wypełnionych przeze mnie oraz wygenerowany przez Pajączka kod odnośnika:


```
<p class="zwyklytekst">Zapraszam do  
<a href="mailto:jan.kowalski@serwer.pl?cc=admin@serwer.pl?subject=Opinia o twojej  
->stronie WWW">korespondencji</a>.</p>
```

Definiowanie etykiety

Nie zawsze informacja, do której należy zapewnić szybki dostęp za pomocą odnośnika znajduje się na innej stronie WWW. Często przydaje się możliwość zdefiniowania odnośnika przenoszącego czytelnika strony do innego miejsca tej samej strony WWW. Pierwszym krokiem podczas tworzenia takiego odnośnika jest zdefiniowanie **etykiety** (zwanej też czasem **zakotwiczeniem**), czyli punktu docelowego dla odnośników.

Najczęstszym zastosowaniem etykiet i prowadzących do nich odnośników są odnośniki umożliwiające czytelnikowi strony powrót na początek strony.

Ćwiczenie 4.4.

Aby zdefiniować etykietę wskazującą cel dla odnośników działających w obrębie tej samej strony:

1. Umieść kursor w miejscu strony, do którego ma przenosić planowany przez Ciebie odnośnik.
2. Wywołaj okno dialogowe *Wstawianie odnośnika* w sposób podany w ćwiczeniu 4.1.
3. Wyczyść pole *Adres URL odsyłacza*.
4. W polu *Etykieta* wpisz wybraną przez Ciebie nazwę etykiety:

5. Kliknij przycisk *OK*, aby stworzyć etykietę. W wybranym w punkcie 1. miejscu kodu strony pojawi się znacznik `<a>` definiujący etykietę:

```
<a name="początek"></a>
```


Etykiety są całkowicie niewidoczne, nie próbuj więc odszukać właśnie stworzonej etykiety w panelu przeglądania strony.

Tworzenie odnośnika prowadzącego do etykiety

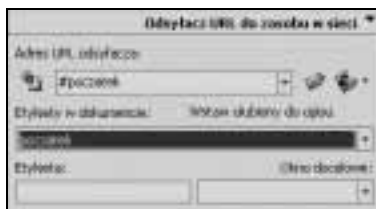
Ćwiczenie 4.5.

Aby zdefiniować odnośnik prowadzący do wcześniej stworzonej etykiety:

1. Zaznacz tekst, który chcesz przekształcić w odnośnik:

```
<p class="zwyklytekst">Początek strony</p>
```

2. Wywołaj okno dialogowe *Wstawianie odnośnika* w sposób podany w ćwiczeniu 4.1.
3. Wyczyść pole *Adres URL odsyłacza*.
4. Z listy *Etykiety w dokumencie* wybierz poprzednio zdefiniowaną etykietę docelową.

5. Kliknij przycisk *OK*, aby stworzyć odnośnik. Do kodu strony dodany zostanie odpowiednio przygotowany element `<A>`:

```
<p class="zwyklytekst"><a href="#początek">Początek strony</a></p>
```


Znak # na początku adresu docelowego (atrybut `href` znacznika `<A>`) oznacza, że odnośnik wskazuje nie stronę WWW, a etykietę w obrębie tej samej strony.

6. Przełącz program w tryb przeglądania (lub otwórz stronę w nowym oknie przeglądarki internetowej), by przetestować działanie połączenia.

Pamiętaj, że odnośniki prowadzące do etykiet będą działać tylko wówczas, gdy etykieta, do której prowadzi odnośnik umieszczona jest w miejscu strony niewidocznym w danym momencie w oknie przeglądarki. Nie zdziw się więc, jeśli po stworzeniu bardzo krótkiej strony testowej zawierającej etykietę i prowadzący do niej odnośnik skorzystanie z odnośnika nie da żadnego efektu — mechanizm ten został przystosowany wyłącznie do nawigowania po wyjątkowo obszernych stronach WWW.

Usunięcie odnośnika

Pajęczek nie udostępnia opcji przekształcania odnośnika w normalny tekst, nic jednak nie stoi na przeszkodzie, by ręcznie wykonać to zadanie. Potrzebna jest do tego minimalna znajomość języka HTML.

Ćwiczenie 4.6.

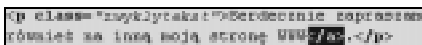
Aby przekształcić odnośnik w zwykły tekst:

1. Zaznacz w całości znacznik otwierający `<A>` odnośnika, który chcesz przekształcić w tekst:

```
<p class="zwyklytekst">Ściśnięcie sprężyny  
również ma <a href="http://www.gresh.oss.pl/Chiną  
swoją stronę WWW/></a></p>
```

2. Naciśnij klawisz *Delete*.

3. Zaznacz znacznik zamykający `</A>` tego samego odnośnika.

4. Naciśnij klawisz *Delete*.

Zadania dla Ciebie

Odnośniki są niezwykle istotnym elementem stron WWW, powinieneś zatem naprawdę dobrze przećwiczyć ich stosowanie. Oto ćwiczenia, które możesz samodzielnie wykonać:

- ❖ stwórz dwie proste strony WWW i na każdej umieść odnośnik do drugiej z nich (stosując wyłącznie adresy względne, czyli samą nazwę zbioru `.html` bez określania typu protokołu czy też ścieżki dostępu; oto przykładowa zawartość znacznika `<A>`: `<a href="drugastrona.html">`),
- ❖ stwórz stronę WWW zawierającą kilka obszerniejszych fragmentów tekstu; początek każdego fragmentu oznacz etykietą, zaś na samym początku strony umieść spis treści z odnośnikami wskazującymi zdefiniowane etykiety.